

наказом МОН та НАН України, яка спрямована на поєднання наукових досліджень та вищої освіти, що відповідає статусу НГУ як університету дослідницького типу.

З 2009 року у Національному гірничому університеті активно функціонує Європейський технічний факультет, як організаційна структура, що забезпечує координацію роботи Інститутів, факультетів та кафедр НГУ з підготовки фахівців іноземними мовами за обраними спеціальностями.

С.І. Випанасенко

(Національний гірничий університет)

АКРЕДИТАЦІЯ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЕНЕРГЕТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

При проведенні акредитаційної експертизи підготовки спеціалістів та магістрів за спеціальністю 8.05070108 «Енергетичний менеджмент» важливо визначити відповідність плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційній характеристиці даної спеціальності. Слід звернути увагу на вимоги до відповідної кваліфікації, викладені в класифікаторі професій. Спеціалісти та магістри цієї спеціальності після закінчення ВНЗ отримують кваліфікацію «Професіонал з енергетичного менеджменту». Цю кваліфікацію можуть також отримати фахівці з повною вищою освітою з напрямку підготовки «Енергетика» і підвищенням кваліфікації з енергетичного менеджменту.

Перелік знань і умінь фахівця визначають його професійні завдання та обов'язки. Енергоменеджер виконує роботи за напрямами діяльності служби управління енерговикористанням (служби енергетичного менеджменту), підприємства, організації або установи (далі – підприємства) щодо ефективного використання енергії у відповідності до стандартів та встановлених вимог у сфері енергоспоживання та енергозбереження. Аналізує результати моніторингу екологозахисних заходів, готує інформаційно-аналітичні матеріали щодо тенденцій в технологіях використання енергії та посилення енергоефективності і енергозбереження. Контролює і оцінює ефективність системи енергопостачання підприємства та його структурних підрозділів окремо, надає керівництву відповідні пропозиції, в т.ч. з організаційно-технічних заходів, визначення резервів тощо.

Бере участь у аналітичних оглядах та розробках прогресивних методів прогнозування, планування і раціональних систем контролю за споживанням енергії, аналізує результати контролю спожитої підприємством енергії, надає відповідні пропозиції керівництву. Готує проекти внутрішніх стандартів та інших нормативних документів підприємства щодо енергоспоживання. Складає за напрямом роботи карти енергоспоживання підприємства та його структурних підрозділів окремо, баланси енергії, готує аналітично-технічні звіти, розробляє проектно-конструкторську та іншу технічну документацію.

Бере участь у проведенні енергоаудиту (обстеження) систем енергопостачання і енерговикористання підприємства, готує порівняльні технічні та економічні дані з енергоспоживання та подає керівництву служби відповідні звіти. Виконує розрахунки економічної та фінансової ефективності технічних і технологічних рішень на проектній стадії та за результатами впровадження.

Готує та подає керівництву служби пропозиції до проектів перспективних, поточних та оперативних планів підприємства з енергоспоживання та енергозбереження, із заходів запобігання виробничому травматизму та професійним захворюванням. Приймає в межах компетенції участь у розробці та впровадженні безвідходних, екологічно чистих процесів, в т.ч. з використанням вторинних енергетичних ресурсів, у проектуванні, конструюванні, розрахунках із створення і впровадження у виробництво енергозберігаючих технологій, устаткування, екологічно чистих джерел енергії. Забезпечує проведення енергетичних вимірювань.

Розробляє раціональні системи контролю споживання енергії підприємства та приймає участь в розробці програм енергозбереження регіону й підприємства. Розробляє та аналізує проекти керування енерговикористанням, в т. ч. з автоматизації управління. Веде розрахунки і бере участь у конструюванні елементної бази та пристроїв контролю за споживанням енергії. Дотримується правил та вимог ведення діловодства та технічної документації. Бере участь в розробках та впровадженні системи енергетичного менеджменту на підприємстві.

Вивчає та узагальнює вітчизняний та зарубіжний передовий досвід з питань енерговикористання та енергозбереження, веде накопичення відповідного банку даних. За дорученням керівництва в межах компетенції взаємодіє з громадськими та іншими організаціями з питань проведення енергетичного аудиту та маркетингових досліджень з енергоефективності підприємства, з надання консультативно-методичної допомоги тощо, виконує обов'язки вищого за посадою працівника служби, якому він підзвітний, на час його відсутності.

Для виконання цих функцій енергоменеджер повинен знати Законодавство України, стандарти, постанови, розпорядження, накази, методичні та нормативні матеріали з питань екології, енергетики, енергоефективності; систему організації контролю виконання документів, систему роботи з персоналом, профіль, спеціалізацію та особливості структури підприємства, перспективи його та галузі технічного, економічного і соціального розвитку, основи технологій виробництва продукції підприємства, використання енергоносіїв, особливості та характеристики устаткування та обладнання в системах енерговикористання, режими їх роботи, правила функціонування енергоринку, тарифи на енергоносії, правила здійснення постачання відповідних енергоресурсів, відповідних видів енергії, правила технічної експлуатації електроустановок споживачів, порядок планування та нормування енергетичних ресурсів, складання балансів енергії, маркування обладнання; ділову українську мову; правила ділового етикету та спілкування; основи

професійної етики, економіки, маркетингу, організації зв'язків з громадськістю, психології, соціології та економіки праці, трудового законодавства, безпеки життєдіяльності людини та охорони праці; інструментальні засоби сучасного офісу (інформаційні технології та засоби оргтехніки) та принципи користування ними; правила і порядок захисту персоналу та об'єктів.

Перелік дисциплін, що викладаються, значною мірою складається з нормативних дисциплін ОПП. Якщо проаналізувати їх, то стане зрозуміло, що тільки незначна частина знань та умінь забезпечується ними. Тому важливо урахувати цю розбіжність шляхом коригування складу та змісту нормативних дисциплін. Вибіркові дисципліни вищого навчального закладу також слід спрямувати на вирішення існуючих проблем. Значною мірою може сприяти цьому розробка професійного стандарту, що уявляє вимоги виробництва.

І.П. Гаркуша, М.Ш. Певзнер
(Національний гірничий університет)

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІЗИКА» ЯК СКЛADOVA МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ТА БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС В УКРАЇНІ

Міжнародна акредитація освітніх програм як забезпечення входження України до всесвітнього процесу навчання, мобільності студентів та академічного персоналу.

Постановка проблеми. Під час чергової зустрічі міністрів, що відповідають за вищу освіту в країнах, які є учасниками Болонського процесу, було підписано Болонську декларацію [1]. Тим самим вони виразили свою готовність до сумісної роботи у відповідності з принципами, встановленими зазначеним документом. У цьому документі як важливі пріоритети зазначені: становлення ефективної системи якості освіти, поширення системи використання академічних ступенів, яка базується на двох циклах, удосконалення системи визнання термінів навчання і отриманих ступенів.

Така постановка проблеми вказує на актуальність розробки в державах, представники яких підписали Болонську декларацію, і, зокрема, в Україні, міжнародних освітніх програм, що є основними інструментами реалізації положень Болонської декларації, а також їхньої акредитації і ліцензування. Міжнародні освітні програми, які пройшли відповідне ліцензування і акредитацію, мають підвищити конкурентоспроможність європейської (в тому числі української як її невід'ємної складової) освіти, і тому участь у них розглядається як важливий етап інтегрування українських вишів до європейського освітнього простору.

Аналіз останніх досліджень. Під час укладання навчальних планів в Україні виділяється ціла низка дисциплін, які іменуються фундаментальними. Критерії, за якими ту чи іншу дисципліну вважають за фундаментальну, взагалі